

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра англійської філології і перекладу

УЗГОДЖЕНО
 Декан

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

_____ Н. Ладогубець
 «__» _____ 2021 р.

_____ А. Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Усний переклад»

Освітньо-професійна програма: «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Форма навчання	Семестр	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР /К.р.	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна:	2	120/4	-	36	-	84	-	-	диф.залик 2 с
Заочна	1, 2	120/4	-	12	-	108	2 с	-	диф.залик 2 с

Індекс: НБ-8-035/21-3.1.5

Індекс: НБ-8-035з/21-3.1.5

СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Усний переклад»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 2 з 10	

Робочу програму навчальної дисципліни «Усний переклад» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-8-035/21, № РБ-8-035/21, № НБ-8-035з/21, № РБ-8-035з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри англійської філології і перекладу _____ Головня А.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» – кафедри англійської філології і перекладу, протокол № ___ від _____ 2021 р.

Гарант освітньої програми _____ Сидоренко С.І.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № ___ від «___» _____ 2020 р.

Голова НМРР _____ Кокарєва А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3. Тематичний план	6
2.4. Завдання на контрольну (домашню роботу)	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Усний переклад»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Усний переклад» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна є консолідуючою у циклі професійної підготовки філолога, зокрема, перекладача, вона узагальнює вивчені лінгвістичні дисципліни, систематизує мовні факти і явища, сприяє їхньому теоретичному осмисленню, та формуванню навичок професійного усного перекладу.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів практичних навичок перекладу, узагальнюючи знання, здобуті у ході вивчення професійно спрямованих дисциплін; ознайомлення студентів з основними положеннями культури мовлення і загальної культури як найважливішими складовими адекватного перекладу та його формування для максимально повного сприйняття; формування у студентів навичок та вмінь адекватного професійного усного перекладу різножанрових текстів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- навчити студентів активно володіти двома мовами у ситуаціях різної складності та у різних форматах;
- сформуванню навички висловлення думок засобами літературної англійської та української мов;
- навчити студентів адекватно перекладати поняття, пов'язані зі світовими соціокультурними реаліями.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

- уміти здійснювати передперекладацький аналіз з метою здійснення адекватного професійного перекладу на запропоновану тематику;
- професійно використовувати фонові знання, що стосуються певної тематики, при перекладі усних повідомлень на запропоновану тематику;
- здійснювати професійний переклад різножанрових усних повідомлень на будь-яку тематику.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до адаптації та дій в новій ситуації;
- володіння системою знань, умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності;
- здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія;
- володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату;
- знання теоретичних та практичних аспектів перекладознавства;
- здатність застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;
- здатність перекладати художні та спеціальні тексти різних жанрів та тематики з іноземної мови та іноземною мовою та здійснювати редагування перекладів;
- здатність адекватно у мовному відношенні виконувати усний переклад з англійської

мови українською та з української мови англійською.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки

Дана дисципліна «Усний переклад» базується на знаннях дисциплін «Актуальні питання перекладознавства», «Українська мова в перекладознавчому аспекті» та доповнює дисципліну «Переклад галузевої літератури».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Усний переклад», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль 1. Усний переклад

Інтегровані вимоги до модуля № 1: у результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 «Усний переклад» здобувач повинен **знати** основні поняття термінологічної бази навчальної дисципліни та її фундаментальні поняття; характерні риси людської мови, які впливають на розуміння усного повідомлення; основні перекладацькі стратегії і тактики та особливості їх застосування при перекладі; **вміти** аналізувати мовні одиниці різних рівнів з метою їх професійного перекладу; застосовувати різного роду перекладацькі стратегії та тактики при адекватному перекладі; визначати основні характеристики тексту та дискурсу; здійснювати професійний переклад різножанрових усних повідомлень на будь-яку тематику.

Тема 1. Переклад як засіб міжмовної та міжкультурної комунікації. Усний переклад як засіб міжкультурного спілкування. Сфери використання двостороннього перекладу. Розуміння контексту при перекладі. Особливі навички, необхідні для професійного перекладу.

Тема 2. Професійний етикет та імідж перекладача. Вербальна та невербальна поведінка перекладача. Самопідготовка та самовдосконалення перекладача. Професійна етика та моральний код перекладача. Основні правила перекладацької етики.

Тема 3. Особливості менталітету різних культур. Врахування менталітету різних культур при перекладі. Прагматична адаптація текстів з урахуванням лінгвістичних та соціокультурних факторів. Особливості перекладу власних та культурно-маркованих термінів.

Тема 4. Сприйняття та розуміння повідомлень під час перекладу. Трансформації – суть професії перекладача. «Внутрішня мова» перекладача. Розуміння змісту висловлювання при перекладі.

Тема 5. Типи контекстів та контекстуальних зв'язків в усному дискурсі. Текст, контекст, дискурс. Типи контекстів. Контекстуальні зв'язки при усному перекладі. Основні рекомендації перекладачам.

Тема 6. Види двостороннього перекладу. Абзацно-фразовий, неофіційний двосторонній переклад без запису, з записом, переклад монологічного виступу під запис, переклад з листа, за допомогою диктофона, переклад кіно-, відео- та телематеріалів з підготовкою та без неї, реферативний переклад, переклад слайдів.

Тема 7. Передперекладацький аналіз. Аналіз тексту за основними параметрами: автор тексту, цільова аудиторія, тип тексту, мета перекладу, функціонально-стильові особливості тексту, орієнтири перекладу, перекладацькі стратегії, домінанти перекладу.

Тема 8. Політична коректність та усний переклад. Релігія і суспільство. Сексуальна орієнтація і суспільство. Гендерна ідентичність. Гендерна нерівність. Національні стосунки. Лукізм. Сексизм. Расизм. Евфемізм. Дисфемізм.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Усний переклад»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 6 з 10	

Тема 9. Семантичні аспекти інтерпретації. Семантичне звуження усних повідомлень. Основи перекладацького скоропису. Система підготовки записів у перекладі.

Тема 10. «Пропуски» у сприйнятті усного дискурсу та «заповнення їх» при перекладі. Фонологічні пропуски. Лексичні пропуски. Граматичні пропуски. Пропуск незначного окремого слова, головним чином, епітета. Пропуск більш важливих та крупних одиниць, пов'язаний з нерозумінням перекладачем частини тексту. Пропуск частини тексту, пов'язаний з перебудовою структури тексту при перекладі. Пропуск значущої частини тексту, пов'язаний з відставанням перекладу від мовлення мовця. Шляхи заповнення пропусків при перекладі.

Тема 11. Базові поняття та принципи синхронного перекладу. Поняття синхронного перекладу. Різниця між професійним синхронним перекладом та іншими типами перекладів. Основні вимоги до професійного синхронного перекладу.

Тема 12. Лексичні аспекти перекладу. Поняття доміанти значення. Шляхи перекладу термінологічних слів. Шляхи перекладу сталих фраз та фразеологізмів. Переклад числівників, власних імен, культурно-маркованих одиниць, абрєвіатури, акронімів, і т.д.

Тема 13. Граматичні труднощі при перекладі. Граматичні труднощі при розумінні усних текстів. Особливості перекладу артиклів. Особливості перекладу часових форм дієслова. Особливості перекладу питальних та стверджувальних конструкцій. Розуміння внутрішньої синтаксичної структури. Порядок слів. Синтаксичні трансформації при перекладі.

Тема 14. Основні засоби та техніка синхронного перекладу в умовах ускладненого багатомовного спілкування. Синхронний переклад в умовах ускладненого двомовного спілкування. Переклад в умовах одномовного спілкування.

Тема 15. Особливості перекладу дискурсу на суспільно-політичну тематику. Особливості перекладу офіційної бесіди, інтерв'ю, виступу на прес-конференції, симпозиумі. Типові помилки під час усного перекладу.

Тема 16. Типові помилки під час усного перекладу. Розбір та варіанти вирішення найбільш частих помилок, яких припускаються перекладачі.

Тема 17. Особливості перекладу різножанрових текстів. Базові жанрові характеристики та особливості їх перекладу.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Усього	Практ. заняття	СРС	Усього	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль №1 «Усний переклад»							
		2 семестр			1 семестр		
1.1	Переклад як засіб міжмовної та міжкультурної комунікації.	7	2	5	10	2	8
1.2	Професійний етикет та імідж перекладача.	7	2	5	10	2	8
1.3	Особливості менталітету різних культур.	7	2	5	10	2	8
Усього за 1 семестр					30	6	24
1.4	Сприйняття та розуміння повідомлень під час перекладу.	7	2	5	2 семестр		
					7	-	7
1.5	Типи контекстів та контекстуальних зв'язків в	7	2	5	7	-	7

1	2	3	4	5	6	7	8
	усному дискурсі.						
1.6	Види двостороннього перекладу.	7	2	5	5	-	5
1.7	Передперекладацький аналіз.	7	2	5	5	-	5
1.8	Політична коректність та усний переклад.	7	2	5	5	-	5
1.9	Семантичні аспекти інтерпретації.	7	2	5	5	-	5
1.10	Основи перекладацького скоропису.	7	2	5	5	-	5
1.11	«Пропуски» у сприйнятті усного дискурсу та «заповнення їх» при перекладі.	7	2	5	7	2	5
1.12	Базові поняття та принципи синхронного перекладу.	7	2	5	5	-	5
1.13	Лексичні аспекти перекладу.	7	2	5	5	-	5
1.14	Граматичні труднощі при перекладі.	7	2	5	5	-	5
1.15	Основні засоби та техніка синхронного перекладу в умовах ускладненого багатомовного спілкування.	7	2	5	6	-	6
1.16	Типові помилки під час усного перекладу.	7	2	5	6	2	4
1.17	Особливості перекладу різножанрових текстів	2	2	-	3	-	3
1.18	Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	-	-	8	-	8
1.19	Модульна контрольна робота №1	6	2	4	-	-	-
1.20	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	6	2	4
Усього за 2 семестр		120	36	84	90	6	84
Усього за модулем №1		120	36	84	120	12	108
Усього за навчальною дисципліною		120	36	84	120	12	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Завдання на контрольну роботу розміщені кафедрою англійської філології і перекладу в електронному репозитарії НАУ. Виконання контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідним викладачем кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, складає 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод рольової гри;
- метод проблемного викладу навчального матеріалу;
- репродуктивний метод;

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні практичних занять, самостійному вирішенні навчальних задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 464 с.
- 3.2.2. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Усний переклад»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 8 з 10	

3.2.3. Мірам Г.Е. Коучінг для усних перекладачів / Г.Е. Мірам, В. В. Дайнеко, С. В. Іванова. - К. : Ніка-Центр, 2011. - 228 с.

3.2.4. Смирнова М.С., Хоровець В.Є. Основи усного перекладу: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 Філологія. Переклад (англійська), ОС «Магістр» / Укладачі: М.С. Смирнова, В.Є. Хоровець. – Маріуполь: вид-во МДУ, 2020. – 121 с

Допоміжна література

3.2.5. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов / О. В. Ребрій. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 116 с.

3.2.6. Бордюк Л. В. Переклад як міжкультурна комунікація: англійська – українська мови. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 136 с.

3.2.7. Лисенко Г. Л. Л63 Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, . В. Чепурна. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. – 204 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Що саме пропонує українцям Мовний закон: https://zik.ua/news/2019/03/01/shcho_same_proponuie_ukraintsyam_movnyy_zakon_1520449

3.3.2. Синхронний переклад (для тренування перекладачів, редагування) <https://www.youtube.com/watch?v=rV-jB7S07R8>

3.3.3. Тонкощі синхронного перекладу: <https://www.youtube.com/watch?v=CAo39EoCPb0>

3.3.4. Note Taking Methods: <https://www.youtube.com/watch?v=elr62t7caIU>

3.3.5. Different Note-Taking Methods: <https://www.youtube.com/watch?v=X8Wgu6-d2Pc>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
Виконання завдань з усного перекладу на практичних заняттях	2 семестр	1-2 семестр
	56.×16 = 80	10б. x 4 = 40
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	-	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	48 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Усний переклад»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 9 з 10	

роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				